

P o s u d e k

na rigorózní práci **Mgr. Lucie Kovářové** napsanou na téma „*Právní aspekty ochrany spotřebitele v úvěrovém vztahu*“ (stran 138, připojen seznam zkratk, použité bohaté literatury i rozsáhlé soudní judikatury)

Předložená rigorózní práce má – kromě úvodu a závěru – devět kapitol, z nichž každá se sama ještě dále člení na řadu subkapitol.

Rigorózantka začíná své výklady správně obecným rozbohem úvěrového smluvního vztahu, aby poté přešla k těžišti své rigorózní práce o úvěrových spotřebitelských vztazích, tj. k procesu jejich kontraktace, k jejich náležitostem podle obchodního zákoníku, občanského zákoníku, jakož i zejména podle zákona o spotřebitelském úvěru. V poslední kapitole své práce rigorózantka podrobuje rozboru některé aspekty ochrany spotřebitelů v jiných zahraničních úpravách, z nichž pro nás má největší zajímavost srovnání s úpravou úvěrového spotřebitelského vztahu ve Slovenské republice.

Celkově pozitivní hodnocení rigorózní práce lze spatřovat ve velmi dobré znalostmi platných pozitivněprávních úprav, včetně jejich vzájemného vztahu, v přehledu po bohatém seznamu použité odborné literatury, jakož i v orientaci v rozsáhlé judikatuře Nejvyššího soudu České republiky, jakož i soudů nižších stupňů. Nikoliv v poslední řadě lze ocenit i využití praktických zkušeností, které rigorózantka zřetelně nabyla při svých pracovních aktivitách. Rigorózantka rovněž neopomněla ve vhodných souvislostech využít rozhodnutí Evropského soudního dvoru.

Jednotlivé pozitivní rysy předložené rigorózní práce shledávám:

- 1) v uceleném a velmi svědomitém výkladu spotřebitelského úvěrového smluvního vztahu od jeho vzniku až do jeho zániku, včetně promlčení vzniklých nároků z něj,
- 2) ve využití praktických zkušeností, které rigorózantka zřejmě nabyla ve své pracovní činnosti a v jejich vhodném spojení s teoretickými poznatky

- 3) ve schopnosti rigorózantky na základě rozboru předností i nedostatků platných právních úprav dovést některé bystré náměty de lege ferenda
- 4) ve způsobilosti rigorózantky přistupovat i kriticky k platným právním úpravám, včetně jejich vnitřních rozporů, jakož i k návrhu nového občanského zákoníku.

Z naposled uvedeného rysu zvláště pozitivně hodnotím některé náměty uvedené rigorózantkou, s nimiž vesměs souhlasím, jako konkrétně zpřísnit na základě poznaných zkušeností kritéria přístupu do zkoumaného odvětví pro všechny subjekty, které chtějí poskytovat úvěry v rámci své podnikatelské činnosti, princip licencování se všemi právními důsledky, včetně ztráty licence (souhlasím i s omezenou působností současného zařazení této činnosti toliko mezi vázané živnosti) vytvoření oficiálního registru dlužníků s evidencí negativních dat, uznání tzv. stropu pro výši úroků z úvěrů, a to jmenovitě u spotřebitelských smluv, nejspíše adhezní povahy.

Určité výhrady mám k rigorózantčiným závěrům o razantním odmítání anatocismu, právě tak jako zejména ke zcela obecně pojatému závěru, který odmítá u spotřebitelských smluv adhezního typu možnost sjednávat rozhodčí doložku. Určitý otazník lze mít i nad doporučování moratoria, a to z toho hlediska, aby tento institut s sebou nepřinesl neúměrné nevýhody pro poskytovatele úvěrů.

Za podnětnou považuji rigorózantčinu úvahu o tom, zda by nebylo na místě – podobně jako je tomu i v některých jiných zahraničních úpravách – upravovat ochranu spotřebitelů ve zvláštním samostatném zákoně. Jestliže jsem rigorózantce dobře porozuměl, šlo by jí přitom vedle možnosti spojování aspektů veřejnoprávních a soukromoprávních v jednom předpise, v němž by navíc bylo zároveň možno zakotvit potřebné podrobnosti celé spotřebitelské materie, včetně spotřebitelského úvěru. Lze jen dodat, že tento závěr platí tím spíše, že jde o právní oblast, kde lze na základě získaných zkušeností s vysokou pravděpodobností očekávat rychlé změny i v evropském spotřebitelském právu a jeho vliv na národní úpravy.

Závěrem hodnocení lze obecně konstatovat, že jde o práci vyznačující se poctivým a zralým zpracováním zadané problematiky s přesvědčivou argumentací všech otázek, které se rigorózantka vytkla jako předmět svého výzkumu.

V neposlední řadě – a zde mám na mysli zejména závěr posuzované práce – jde o zpracování s některými již výše zmíněnými zajímavými aktuálními podněty de lege ferenda. Oceňuji na práci i uměřené kritické stanovisko jak platným právním úpravám, tak i k návrhu nového občanského zákoníku. Zdá se, že i některé závěry zaujaté rigorózníčkou ze zkoumané speciální a stále význačnější právní oblasti nasvědčují tomu, že by s přijetím návrhu nového občanského zákoníku nemělo být na úkor jeho celkové kvality pospícháno jen proto, aby kodex tak zásadního významu pro soukromý život všech jednotlivců i celou společnost jako je občanský zákoník, byl přijat za určité vlády.

Rigorózní práci pro její hodnotné obsahové zpracování, přehlednou systematiku i náležitou stylistickou a jazykovou úroveň doporučuji k ústní obhajobě.

Prof. JUDr. Jiří Švestka, DrSc.